

Manuel Prado y Colón de Carvajal, ex-administrador del rei d'Espanya, anà a la presó el 2004.

Les amistats perilloses

L'antiga generació d'amics perillosos del rei espanyol ha anat seguida d'una de nova, de magnats àrabs, entre més.

L'any 1988 Stephen Frears dirigia la meravellosa Michelle Pfeiffer –i més– a *Les amistats perilloses*, un film que tingué un gran ressò. El títol es posà de moda ben aviat, en cercles d'iniciats en les coses del rei espanyol, per a definir les relacions personals poc conegudes entre Joan Carles i un seguit de personatges que resultaren ser d'allò més tèrbols. Ara,

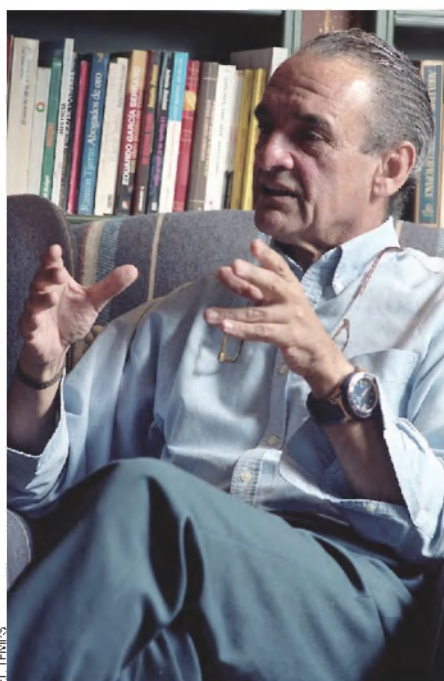
amb l'afer de la cacera del pobre elefant, es torna sentir l'expressió *amistats perilloses* per a definir el difús grup de megarics que acompanyen el Borbó en les seves expansions d'ànim i de cos.

Les primeres amistats perilloses. Un dels primers amics del rei que adquirí força protagonisme als mitjans de comunicació fou el suposat príncep

Zourab Txokotua. *Zu* per als amics. Aquest personatge va ser prou conegut a la Mallorca de la dècada dels 80 i fins ben entrada la dels 90. Amic del rei des de jove –algunes fonts els situen junts en un internat de Roma–, compartia amb Joan Carles el gust per la mar i per Mallorca. Per aigües de l'illa –on la figura espigada de *Zu* s'instal·là a principi dels 70– navegaven durant la dictadura de Franco. Segons la llegenda, qui sap si és veritat, els agradava de compartir un àpat de calamars les nits d'estiu a bord d'algun iot en aigües de Cabrera.

El suposat títol nobiliari que ostenta *Zu* no és contrastat pels especialistes en aquestes coses. Més aviat podria ser un de tants títols d'ascendència nebulosa que provenen de les antigues repúbliques soviètiques. Aleshores quedava molt i molt bé, entre els cercles occidentals més elitistes, de descendir d'una família aristocràtica perseguida pels comunistes.

Entre el títol i la seva figura atractiva, el jove *Zu* ben aviat conegué, i s'hi casà, l'hereva d'una de les famílies més riques de Mallorca, el pare de la qual, Pedro Salas, fou president de la Diputació balear franquista. A partir d'aquí és quan comença l'ascensió social de *Zu*, sempre ben acompanyat del Borbó. Comença tenir aspiracions d'empresari d'alta volada. Hom el relacionà aleshores amb la importació de petroli –tot i que ell ho negà– des de terres àrabigues que –casualment, o no tant– també eren, i són, sovintejades pel rei espanyol. I també és quan es lliura a la vertadera passió mallorquina dels rics que ho volen ser encara més: construir. S'ajunta amb un conegut promotor immobiliari –Oliver Mateu– i, encara durant la dècada dels 70, construeixen 450 pisos en 36 blocs. Una urbanització anomenada Los Almendros, que era de protecció oficial tot i que la publicitat en parlava com alguna cosa nova en el món de la construcció social: bona qualitat, passeigs, jardins, etc. Els compradors ben aviat s'adonaren que la *bona qualitat* volia dir encletxes i humitat, que les piscines ni es construïren, que molts jardins s'esvàïren, que el centre esportiu promès s'esfumà... Naturalment, els veïnats, degudament organitzats, anaren als jutjats. *Zu* hagué de pagar 3 milions per a esquivar la presó. El 1992 fou

Dos amics de Joan Carles de Borbó que també foren empresonats: Mario Conde i Ruiz Mateos.

absolt finalment, juntament amb l'altre promotor, perquè "no havien actuat de mala fe".

Malgrat els negocis foradats, no deixà d'invertir doblers que aconseguia més fonts financeres. A mitjan dècada dels 90 hom el va relacionar amb fosques inversions a Tailàndia. Eren els anys en què es deixava veure de tant en tant pel port esportiu de Portals –Mallorca–, amb un altre amic del rei d'Espanya, Javier de la Rosa.

El magnat De la Rosa era l'home fort a Espanya de Kuwait Investment Office (KIO). El grup féu fallida per valor de 1.800 milions d'euros. Fou acusat d'apropiació indeguda de 500 milions, per la qual cosa el condemnaren a presó. Durant el procés sortí en públic el nom de Joan Carles més d'una vegada. La insinuació era òbvia: el rei se'n podia haver beneficiat. Mai no es provà res, és clar.

Un altre ric relacionat amb el monarca és Ruiz Mateos. Quan el govern de Felipe González expropià el *holding*, l'empresari fugí d'Espanya i, de Londres estant, començà una forta campanya contra el rei. Assegurant que havien estat amics o almanco coneguts, l'acusava d'haver-lo deixat caure. En revenja, assegurava disposar de documentació que provaria el transvasament de 3 milions de dòlars a un banc de

Nova York a favor seu. Mai no n'hi hagué cap prova. Com és sabut, finalment Ruiz Mateos fou empresonat.

Un altre amic del Borbó amb una biografia tèrbola és Mario Conde. Just començada la dècada dels 90, aquest banquer es vantava de l'amistat amb el monarca. La premsa més adolorada de Conde l'elevava a possible president d'un govern de concentració, atès el desprestigi que tenia aleshores el de Felipe González. Suposadament, el rei espanyol n'estava al corrent i participava en aquella operació. Conde, com és sabut, caigué en desgràcia el 1993 i acabà a la presó.

La mateixa destinació també tingué un altre il·lustre amic reial, Manuel Prado y Colón de Carvajal. Autoproclamat descendent –atenció– de Cristòfor Colom, Prado, un antic diplomàtic, va fer la seva vertadera carrera com a administrador privat de Joan Carles I. Viatjà per tot el món, acompanyà el monarca i mai, mai no es va saber a què es dedicava exactament. Si més no, oficialment, no es volia saber. La pregunta òbvia –per què aquest rei ha de tenir un administrador privat si rep molts diners públics per a si i per al manteniment de la casa?– mai no la va respondre cap govern. Tots els governs, en canvi, deixaven fer. L'administrador reial privat fou implicat en una ramificació del *cas KIO*, per la qual cosa acabà

condemnat per la justícia i ingressà a la presó el febrer del 2004. Per raons de salut, hom li concedí el tercer grau al cap de dos mesos. El 2007 va ser condemnat a un altre any de presó per apropiació indeguda de diners. L'any següent també va ser condemnat a tres mesos pel cas Grand Tibidabo. Es morí el 2009.

Les actuals. Tots aquestes personatges formaren la primera generació coneguda d'amistats perilloses. Ara ha canviat de companys o, si més no, n'ha ampliat el cercle. Es parla de banquers que compren grans extensions de terres a Àfrica, per a anar-hi a caçar. Però, sobretot, de potentats i aristòcrates àrabs. Entre aquests hi ha el príncep Alwaled bin-Tala Al Saud, nebot del rei Abdullà de l'Àrabia Saudita. Es tracta d'un multimilionari que fou acusat per una al·lotja d'haver-la violada a bord del seu iot ancorat al port d'Eivissa. Recentment, l'afer judicial quedà tancat perquè l'Audiència de Palma no en trobà cap prova. El rei envià una carta al príncep congratulant-se'n i felicitant-lo perquè s'havia acabat el cas. Un fet vertaderament insòlit. Quan alguns mitjans digitals se'n feren ressò, la casa reial espanyola es precipità a dir que no es coneixien personalment. Al cap d'hores ja hi havia penjada una foto de tots dos a Mallorca l'estiu del 2003.

Val a dir que aquest acusat de violació té una empresa constructora multinacional –que construeix al Marroc, entre més països–, de la qual són accionistes minoritaris –ves per on– Inaki Urdangarín i Cristina de Borbó.

Qui passa per ser un dels millors amics actuals del rei espanyol és el multimilionari siríà Mohàmmad Eyad Kayali, l'home fort a Espanya dels interessos del príncep saudita Salman, ministre de Defensa d'aquella dictadura. Kayali fou qui pagà formalment la famosa cacera del Borbó, entre més. Com en el cas de l'amic acusat de violació, Kayali s'ha dedicat empresarialment a fer diners amb la construcció. És propietari de l'empresa Euroamykasa, que construeix residències de luxe –especialment per la zona de Marbella– i que també construí l'hotel (1992) Joan Carles I de Barcelona.

Miquel Payeras